

257x155

re25tobu.qxp

ES parama padeda Lietuvos mokslininkams tobulėti

MANTAS MARKUCKAS

Praėjusiais metais trijų mokslo institutų - Chemijos, Fizikos ir Puslaidininkų fizikos - pagrindu įsteigtas Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras (FTMC). Europos socialinio fondo agentūra finansuoja šių besijungiančių Lietuvos mokslo institutų asociacijos vykdomą projektą. Daugiausia dėmesio skiriama naujoms FTMC kompetencijoms ugdyti. Tam tikslui pastaraisiais metais organizuotos net penkios specializuotos konferencijos.

Pasak Fizinių ir technologijos mokslų asociacijos vykdomo projekto "Trijų besijungiančių institutų (Fiziko, Chemijos ir Puslaidininkų fizikos) veiklos efektyvumo gerinimas" vadovo dr. Gedimino Trinkūno, naujojo centro veikloje svarbiausi uždaviniai yra bendrų informacijos srautų ir darbų planavimas bei valdymas, mokslo rezultatų komercinis pritaikymas. Europos Sąjungos (ES) paramą siekiama naudoti kryptingai ir suteikti trūkstamos kompetencijos geriausiems bei produktyviausiems mokslininkams.

Pirmasis etapas integruojantis į ES mokslo tyrimų sritį - projektinis ES mokslo veiklos modelis, ku-

Naujajam Fizinių ir technologijos mokslų centrui ES parama leido pritraukti pasaulinio lygio mokslininkų, tai skatina keitimąsi patirtimi.

rį Lietuvoje dar praėjusių metų lapkritį pristatė Haukuras Haraldssonas iš Islandijos. Būtent gebėjimai tinkamai parengti paraiškas ES paramai mokslo tyrimams gauti yra pirminė sąlyga integruojantis į bendrą ES mokslinių tyrimų erdvę. Kitas žingsnis - teisinė ES mokslo rezultatų komercinimo bazė, kai vykdytų mokslo tyrimų rezultatai naudojami kuriant naujus produktus ar paslaugas.

Diskutuota dėl tyrimų prioritetų

Atskirų mokslo tyrimų sričių aktualijos Lietuvos mokslininkams nėra naujiena, tačiau sprendimas

pasirinkti vieną ar kitą prioritetą - gana sudėtingas, ypač įvertinant atskiroms sritims reikalingų investicijų, techninės bazės poreikį.

Šių klausimų aptarimui organizuotos dvi konferencijos - pirmojoje diskutuota apie svarbiausias šiuolaikinės elektronikos ir optoelektronikos proveržio kryptis, o antroji skirta naujoms medžiagoms ir tvariosioms technologijoms. Pranešimus skaitė ir patirtimi su Lietuvos kolegomis dalinosi profesorius Alexandras Rubanas iš Didžiosios Britanijos, mokslų daktaras Andriejus Kadaščiukas iš Ukrainos, taip pat geriausi FTMC ir kitų Lietuvos institutų bei universitetų mokslininkai.

Dėmesys intelektualės nuosavybės apsaugai

Bene mažiausiai iki šiol mokslininkų dėmesio sulaukusi su mokslo tyrimais susijusi sritis - intelektualės nuosavybės apsauga. Tai bendro pasirengimo tinkamai komerciškai pritaikyti mokslo tyrimų rezultatus sudėtinė dalis, nes tik deramai apsaugoti rezultatai gali būti prasmingai, t. y. atlyginant investicijas ir gaudant pelną, naudojami praktikoje.

Šiuos klausimus Lietuvos kolegoms per specialią konferenciją pristatė Vokietijos mokslo įstaigose dirbantis profesorius Markusas Loeffleris. Jis supažindino su bendraisiais intelektualės nuosavybės apsaugos principais, patentavimo praktika ir ES reikalavimais, taip pat atitinkamai veiklai teikiama parama bei aukštųjų technologijų verslo bei mokslo sąveikos pavyzdžiais (daugiausia Vokietijos). Savo ruožtu vienas žinomiausių VGTU Elektronikos fakulteto profesorių Saulius Balevičius pasidalijo savo asmenine patirtimi patentuojant mokslo tyrimų rezultatus.

Suveniję jėgas lyderiai turėtų sustiprėti

Trijų geriausių fizinių ir technologijos mokslų institutų sujungimas jau duoda rezultatų - nors tyrėjai Lietuvoje ir anksčiau galėjo pasigirti tarptautinio lygio išradimais bei pripažinimu, turimas mokslinės kompetencijos potencialas nebuvo iki galo išnaudojamas dėl tiesiogiai su mokslu nesusijusių vadybinių, komunikacinių ir kitų įgūdžių stokos. Sujungus institutus ir gavus ES paramos tikimasi, kad padėtis pagerės.

Projektas finansuojamas Europos socialinio fondo agentūros lėšomis ir yra įtrauktas į Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos skirto biudžeto asignavimą. Priemonė "Mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros tematinė tinklų, asociacijų veiklos stiprinimas" įgyvendinama pagal 2007-2013 metų Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 3 prioritetą "Tyrėjų gebėjimų stiprinimas". ●

Užs. V-8380

